

QKRMT Qendra Kosovare për Rehabilitimin
e të Mbijetuarve të Torturës
KRCT The Kosova Rehabilitation
Center for Torture Victims

RAPORTI VJETOR

Qendra Kosovare për
Rehabilitimin e të
Mbijetuarve të Torturës

Ky publikim mbështetet nga:

**THE
SIGRID
RAUSING
TRUST**

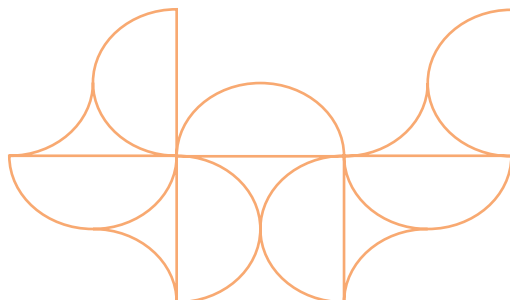
RAPORTI VJETOR 2025

**Qendra Kosovare për Rehabilitimin e të
Mbijetuarve të Torturës**

PËRMBAJTJA

MESAZH NGA DREJTORJA EKZEKUTIVE	5
ARRIJTET DHE NGJARJET KRYESORE 2025	8
HISTORI SUKSESI	12
2025 NË SHIFRA: MBËSHTETJE, DREJTËSI DHE FUQIZIM	13
AKTIVITETET DHE ZHVILLIMET KRYESORE	14
REHABILITIMI, FUQIZIMI DHE RIINTEGRIMI I TË MBIJETUARVE	19
REFUGJATËT, PERSONAT E ZHVENDOSUR ME FORCË DHE MBËSHTETJA PSIKOSOCIALE	22
MONITORIMI I INSTITUCIONEVE TË MBYLLURA DHE MBROJTJA NGA TORTURA	24
NDËRGJEGJËSIMI, KOMUNITETET DHE FUQIZIMI I PËRGJIGJEVE LOKALE	25
ECJA SENSIBILIZUESE NË KUADËR TË 16 DITËVE TË AKTIVIZMIT – 6 DHJETOR 2025	28
NDARJA E PËRVOJËS, EDUKIMI DHE BASHKËPUNIMI NDËRKOMBËTAR	29
26-VJETORI I QKRMT-SË	34
PARTNERITETET DHE MBËSHTETJA PËR MISIONIN TONË	35

MESAZH NGA DREJTORJA EKZEKUTIVE

Të nderuar partnerë, mbështetës, kolegë dhe miq të QKRMT-së,

Mbi të gjitha, të nderuar të mbijetuar e të mbijetuara,

Viti 2025 do të mbetet i shënuar në historinë e organizatës sonë. Në këtë 26-vjetor të udhëtimit tonë të përbashkët për kujdes, shpresë dhe drejtësi, ne kemi dëshmuar se përkushtimi i palëkundur mund të thyejë edhe barrierat më të forta të heshtjes dhe stigmës. Përgjatë këtij viti, përpjekjet tona të përbashkëta shënuan një pikë kthese historike. Bëmë hapa vendimtarë drejt thyerjes së stigmës gjinore, kur për herë të parë një i mbijetuar mashkull i dhunës seksuale të luftës, Ramadan Nishori, vendosi të flasë publikisht, duke hapur kështu një kapitull të ri guximi dhe shprese për të gjithë ne.

Ky përkushtim dhe kjo qëndresë e jona morën edhe vlerësimin më të lartë ndërkombëtar. Nominimi zyrtar i QKRMT-së dhe imi për Çmimin Nobel për Paqe 2025 nuk ishte vetëm një mirënjohje për punën tonë mbi çerek shekulli, por mbi të gjitha një njohje botërore për rezistencën, dinjitetin dhe forcën e pashshoqë të të mbijetuarve të torturës dhe dhunës seksuale në Kosovë.

Pas këtij vlerësimi qëndron puna e përditshme dhe e palodhshme në teren. Përmes një ekipi profesionistësh të përkushtuar, përgjatë vitit 2025 kemi arritur të mbështesim drejtpërdrejt dhjetëra e qindra individë, përfshirë të mbijetuar, fëmijë, azilkërkues e refugjatë, duke ofruar një numër të madh shërbimesh të specializuara multidisiplinare. Po ashtu, kemi fuqizuar ekonomikisht gratë e mbijetuara dhe kemi dokumentuar me mijëra raste të krimeve të luftës, sepse e ardhmja ndërtohet vetëm mbi të vërtetën.

Përkrah mbështetjes psiko-sociale e mjekësore, kemi shënuar arritje me peshë edhe në frontin ligjor, përfshirë dënimet me burgim të kryerësve të veprave penale dhe sigurimin e të drejtave të garantuara me ligj për të mbijetuarit e dhunës seksuale të luftës. Inaugurimi i “Dhomës së Sigurt” në Gjykatën Themelore në Prishtinë vendos një standard të ri, që u garanton të mbijetuarve siguri, dinjitet dhe mbrojtje nga ritraumatizimi në rrugën e tyre drejt drejtësisë. Një tjetër arritje e rëndësishme është zgjatja për dy vite e afatit të aplikimit për njohjen e statusit të të mbijetuarve, dëshmi e qartë se avokimi ynë i vazhdueshëm sjell ndryshime konkrete dhe afatgjata.

Megjithatë, rruga jonë për drejtësi dhe mirëqenie nuk përfundon këtu. Ne do të vazhdojmë të avokojmë pa u ndalur nën moton *“Trauma nuk ka afat”*, sepse pasojat e dhunës dhe torturës nuk shuhet me kalimin e kohës. Synimi ynë mbetet i qartë dhe i prerë: heqja përfundimtare e çdo kufizimi kohor për aplikim dhe njohjen e statusit të të mbijetuarve, si dhe fuqizimi i mëtejshëm i mekanizmave mbrojtës që garantojnë të drejtat e tyre njerëzore dhe trajtim dinjitoz në çdo fazë të rehabilitimit.

Në përmbyllje, në emrin tim dhe të gjithë stafit të QKRMT-së, shpreh mirënjohjen më të thellë për të mbijetuarit, për besimin dhe guximin e tyre, si dhe për donatorët, partnerët dhe bashkëpunëtorët që e bëjnë të mundur misionin tonë.

Ju faleminderit!

Dr. Feride Rushiti

VIZIONI

Një shoqëri pa torturë, ku çdo i mbijetuar i dhunës trajtohet me dinjitet, gjen mbështetje dhe jeton i lirë nga stigma.

MISIONI

Fuqizimi i të mbijetuarve dhe transformimi i tyre në qytetarë aktiv duke i ndihmuar në përballje me traumat dhe duke kontribuar në zhvillimin e një sistemi institucional të mbështetjes, njohjes dhe llogaridhënies.

VLERAT

Punojmë me përkushtim të thellë ndaj dinjitetit, duke besuar se çdo njeri meriton respekt dhe trajtim njerëzor, pa përjashtim.

EMPATIA DHE SOLIDARITETI

Udhëhiqemi nga empatia dhe solidariteti, duke qëndruar pranë të mbijetuarve dhe duke ndërtuar një shoqëri më të ndjeshme dhe të bashkuar.

DREJTËSIA DHE PËRGJEGJSHMËRIA

Besojmë në drejtësinë dhe përgjegjshmërinë, ku çdo akt dhune duhet të adresohet dhe asnjë shkelje të mos mbetet pa u ndëshkuar.

PËRFSHIRJA DHE BARAZIA

Promovojmë përfshirjen dhe barazinë, duke kundërshtuar diskriminimin dhe duke ndërtuar një shoqëri që pranon dhe respekton të gjithë njerëzit në diversitetin e tyre.

ARRIJTET DHE NGJARJET KRYESORE 2025

■ Nominimi për Çmimin Nobel për Paqe 2025:

Ky nominim zyrtar i Drejtoreshës Ekzekutive, Dr. Feride Rushiti, dhe QKRMT-së erdhi me propozim të deputetit suedez Magnus Jakobsson. Ai përfaqëson një vlerësim me peshë ndërkombëtare për më shumë se dy dekada përkushtim të palodhshëm ndaj të mbijetuarve të dhunës seksuale dhe torturës gjatë luftës në Kosovë. Ky hap vendosi përfundimisht kauzën e Kosovës në arenën globale të të drejtave të njeriut.

16 January 2025

Stockholm

Nomination for the Nobel Peace Prize: Dr Feride Rushiti and
Kosovo Rehabilitation Center for Torture Victims (KRCT)

Dear Nomination Committee,

I wish to nominate Dr. Feride Rushiti and the NGO Kosovo Rehabilitation Center for Torture Victims (KRCT) for the Nobel Peace Prize, in recognition of their extraordinary contributions to the advancement of human rights, the dignity of survivors, and the healing of communities scarred by war. Dr. Rushiti's and the KRCT's work exemplifies the power of compassion, courage, and relentless advocacy in the face of unimaginable adversity.

As a medical doctor and human rights activist, Dr. Rushiti has dedicated her career to addressing the devastating effects of torture, sexual violence, and other wartime atrocities. Following the Kosovo War (1998-1999), she founded the Kosovo Rehabilitation Center for Torture Victims (KRCT), the first organization of its kind in Kosovo. Under her visionary leadership, KRCT has provided critical medical, psychological, and legal support to thousands of survivors, ensuring their voices are heard and their needs are met.

Dr. Rushiti's groundbreaking advocacy for the recognition of survivors of wartime sexual violence has transformed the national discourse in Kosovo. Her tireless efforts led to the establishment of a legal framework that recognizes these survivors as civilian victims of war, enabling them to access long-overdue reparations. This landmark achievement, realized in 2017, has brought dignity and financial support to many survivors and stands as a beacon of hope for post-conflict justice worldwide.

Beyond her work with survivors, Dr. Rushiti has championed the humane treatment of prisoners and detainees, advancing legal and ethical standards in Kosovo's justice system. Her commitment to fostering a society rooted in respect for human rights has had a profound impact, inspiring both national and international stakeholders.

Dr. Rushiti's unwavering dedication has not gone unnoticed. In 2018, she was honored with the U.S. Secretary of State's International Women of Courage Award, an acknowledgment of her transformative impact on the lives of survivors and her role as a global leader in human rights advocacy.

The Nobel Peace Prize is intended to celebrate individuals whose work fosters peace, justice, and reconciliation. Dr. Feride Rushiti and the KRCT embodies these ideals through their lifelong commitment to supporting the most vulnerable, healing the wounds of conflict, and building a foundation for lasting peace in Kosovo and beyond.

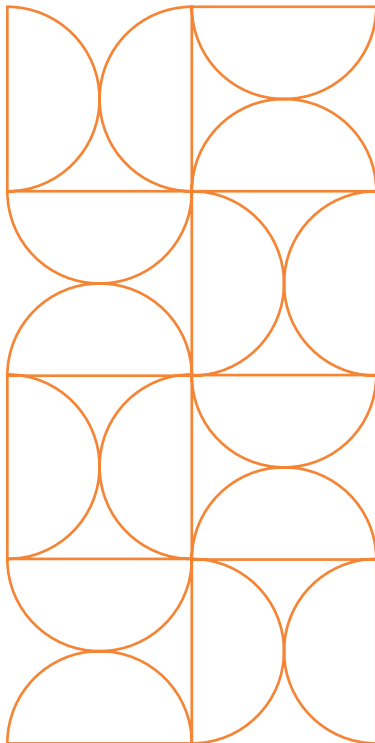
For these reasons, we strongly endorse Dr. Feride Rushiti and KRCT as a deserving recipient of the Nobel Peace Prize. Her/Their work is a testament to the resilience of the human spirit and the profound impact of compassion in creating a more just and peaceful world.

Sincerely,

Magnus Jakobsson, KD

Member of Parliament • Swedish Parliament
Mobile: +4670 255 11 69 • E-mail: magnus.jakobsson@riksdagen.se

THE SWEDISH PARLIAMENT SE-100 12 Stockholm • www.riksdagen.se

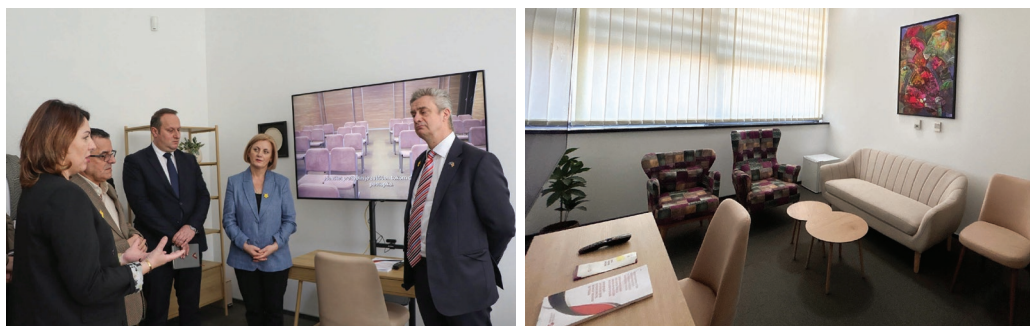
■ Thyerja e heshtjes: zëri i parë publik i një të mbijetuari burrë:

Në shënimin e 14 Prillit, *Dita Memoriale e të Mbijetuarve të Dhunës Seksuale gjatë Luftës në Kosovë*, QKRMT organizoi aktivitetin ndërgjegjësues “Zëri im, forca ime – nuk ka më heshtje”, me këtë rast, Ramadan Nishori u bë burri i parë në Kosovë që foli publikisht për përvojën e tij si i mbijetuar i dhunës seksuale gjatë luftës. Ky moment përbën një hap të rëndësishëm në thyerjen e heshtjes dhe sfidimin e tabuve e stigmatizimit që rrethojnë dhunën seksuale ndaj burrave. Rrëfimi i tij publik shërbeu si një akt i guximit personal dhe si një thirrje për njohje, drejtësi dhe mbështetje më të madhe për të gjithë të mbijetuarit.

■ Inaugurimi i Dhomës së Sigurt në Gjykatën Themelore në Prishtinë:

Krijimi kësaj hapësire të sigurt shënon një hap të rëndësishëm drejt krijimit të një sistemi drejtësie më të ndjeshëm ndaj nevojave të viktimave dhe dëshmitarëve. Ajo siguron një mjedis të mbrojtur, me mbështetje direkte psikologjike dhe ligjore, ku të mbijetuarit mund të dëshmojnë gjatë proceseve gjyqësore pa u ri-traumatizuar dhe pa u përballur direkt me kryerësit e krimeve.

■ **Fitore Ligjore dhe Drejtësi Tranzicionale:**

Përfaqësimi dhe mbrojtja juridike e ofruar nga QKRMT solli rezultate konkrete në gjykata, duke arritur vendime me dënime me burgim që kapin një total prej **58 vitesh për kryerësit e dhunës seksuale gjatë luftës në Kosovë**. Këto dëme u shqiptuan deri në fund të vitit 2025. Përveç gjykrimeve dhe dënimeve për krimet e luftës, QKRMT arriti suksese të mëdha edhe në përfaqësimin e të mbijetuarve të dhunës seksuale në realizimin e njohjes ligjor përmes procesit gjyqësor, duke përfituar edhe kompensimin retroaktive për periudhën e pritjes për njohjen ligjore (**siç është rasti i kompensimit prej 24,000 €**). Po ashtu në disa raste arriti drejtësinë edhe në njohjen ligjore të të drejtave për pension të dyfishtë për viktimat.

■ **Shtyrja e afatit të aplikimit (Prill 2025):**

Pas një avokimi të vazhdueshëm dhe presioni institucional të ushtruar nga QKRMT, u arrit shtyrja e afatit zyrtar për aplikim për njohjen e statusit të viktimave të dhunës seksuale gjatë luftës për edhe 2 vjet të tjera. Ky vendim u dha mundësi të reja të mbijetuarve, që për shkak të stigmës, frikës apo mungesës së informacionit nuk kishin aplikuar më parë.

■ **Çmimi Ndërkombëtar për të Drejtat e Njeriut 2025:**

Dr. Feride Rushiti u nderua me këtë çmim nga Kolegji AAB si një mirënjohje për kontributin e saj jetësor, udhëheqjen vizionare dhe përkushtimin e pandalshëm në mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe rehabilitimin e grupeve më të ndjeshme në Kosovë.

Çmimi “Evropiani i Vitit” për Dr. Feride Rushitin

Dr. Feride Rushiti, Drejtoreshë Ekzekutive e QKRMT-së, u vlerësua me çmimin “Evropiani i Vitit”, icilindahet nga Zyra e Bashkimit Evropian në Kosovë. Vlerësimi njohu angazhimin afatgjatë në mbështetjen e të mbijetuarve të torturës dhe dhunës seksuale gjatë luftës në Kosovë, në avancimin e të drejtave të njeriut dhe në promovimin e progresit shoqëror. Çmimi u pa gjithashtu si një njohje e punës së QKRMT-së dhe e kontributit të të mbijetuarve, historitë dhe besimi i të cilëve kanë formësuar misionin e organizatës.

Histori Suksesi:

Njohja e të drejtës për pension të dyfishtë për të mbijetuarit e dhunës seksuale!

Për herë të parë, një e mbijetuar e dhunës seksuale gjatë luftës në Kosovë ka filluar të marrë të dy pensionet që i takojnë me ligj: pensionin si viktimë e dhunës seksuale dhe pensionin e moshës. Dhe sot, për herë të parë, një e mbijetuar nuk duhet të zgjedhë mes dy pensioneve. Që nga viti 2021, QKRMT ka nisur procesin gjyqësor për njohjen e të drejtës për pensionin e dyfishtë, që u kurorëzua me sukses falë vendimeve të Gjykatës Themelore në Prishtinë dhe Gjykatës së Apelit, duke vendosur një precedent që hap rrugën për të gjithë të mbijetuarit që kanë arritur moshën e pensionimit. QKRMT vazhdon të avokojë për njohjen automatike të kësaj të drejte për të gjithë të mbijetuarit që kanë arritur moshën e pensionimit.

2025 NË SHIFRA: MBËSHTETJE, DREJTËSI DHE FUQIZIM

604

PERSONA TË MBËSHTETUR

Të mbijetuar, refugjatë dhe azilkërkues që morën mbështetje të përshtatur.

1,485

SHËRBIME MULTIDISCIPLINARE

Nga terapia individuale dhe familjare deri te mbështetja psikiatrike dhe fizioterapeutike.

38

FËMIJË TË MBËSHTETUR

Fëmijë të prekur nga abuzimi seksual, të mbështetur me shërbime psikosociale dhe ligjore.

80

PROFESIONISTË TË TRAJNUAR

Për të forcuar qasjet e informuara nga trauma në institucionet publike.

1,400+

HISTORI TË DOKUMENTUARA

Për të ruajtur dëshmitë dhe për të mbajtur gjallë rrugën drejt së vërtetës dhe drejtësisë.

12

AKTAKUZA

Dokumentimi, mbështetja ligjore dhe angazhimi institucional kontribuan në ndjekjen penale të rasteve të krimeve të luftës.

4

AKTGJYKIME PËR KRIME LUFTË TË DHUNËS SEKSUALE

Në 4 raste të krimeve të luftës që lidhen me dhunën seksuale janë nxjerrë aktgjykime, me një total prej 58 vjet burgim.

30

GRA TË MBIJETUARA TË FUQIZUARA EKONOMIKISHT

Përmes punësimit, prodhimit dhe mbështetjes për ndërmarrësi.

AKTIVITETET DHE ZHVILLIMET KRYESORE

Drejtësia tranzicionale dhe të drejtat e të mbijetuarve

Fushata “Trauma nuk ka afat” – 14 Prill

Në shënim të Ditës Memoriale të të Mbijetuarve të Dhunës Seksuale gjatë luftës së fundit në Kosovë, QKRMT kontribuoi në lansimin e fushatës “Trauma nuk ka afat”, e cila synoi të rrisë ndërgjegjësimin publik dhe të mobilizojë mbështetje për të mbijetuarit e dhunës seksuale gjatë luftës në Kosovë. Një nga kërkesat kryesore të fushatës ishte heqja e kufizimit kohor për aplikimin e të mbijetuarve të dhunës seksuale gjatë luftës për njohjen e statusit dhe realizimin e të drejtave që burojnë nga ky status. Kjo kërkesë lidhet drejtpërdrejt me nevojën për të garantuar që asnjë i mbijetuar të mos përjashtohet nga procesi i njohjes dhe mbështetjes për shkak të kalimit të kohës.

Drejtoresha Ekzekutive e QKRMT-së, Dr. Feride Rushiti, theksoi nevojën për zgjatjen e mandatit të Komisionit për Verifikimin dhe Njohjen e Viktimave të Dhunës Seksuale gjatë luftës, si dhe për krijimin e kushteve të qëndrueshme, të sigurt dhe të ndjeshme ndaj traumës, në mënyrë që të mbijetuarit të mund të raportojnë dhe të kërkojnë mbështetje pa barriera kohore. Aktiviteti u realizua me mbështetjen e Ambasadës së Mbretërisë së Bashkuar në Kosovë dhe në bashkëpunim me organizatat anëtare të platformës “Bëhu Zëri Im”.

Dita Ndërkombëtare për Eliminimin e Dhunës Seksuale në Konflikt – 19 Qershor

Me rastin e Ditës Ndërkombëtare për Eliminimin e Dhunës Seksuale në Konflikt, QKRMT organizoi panelin reflektues “Trauma nuk ka afat”, duke bashkuar të mbijetuar, profesionistë dhe organizata partnere për të diskutuar nevojën për njohje, mbështetje dhe drejtësi pa kufizime kohore.

Diskutimi vuri në pah se pasojat e traumës mund të vazhdojnë përtej afateve ligjore dhe se qasja në shërbime, njohja e statusit dhe drejtësia kërkojnë përgjigje institucionale të vazhdueshme. Në panel u trajtua edhe trauma ndërbrezore dhe ndikimi i

saj te brezat e rinj. Të mbijetuarit dhe përfaqësuesit e organizatave partnere theksuan nevojën për heqjen e afatit për aplikim për njohjen e statusit.

Aktgjykimi i parë në mungesë për dhunën seksuale gjatë luftës – 28 Korrik 2025

Më 28 korrik 2025 u shënuar një zhvillim i rëndësishëm në adresimin gjyqësor të dhunës seksuale të lidhur me luftën në Kosovë: aktgjykimi i parë në mungesë për një rast të dhunimit seksual gjatë luftës, me dënim prej 30 vitesh burgim. Ky zhvillim përbën një moment të rëndësishëm në përpjekjet për përgjegjësi penale dhe qasje në drejtësi për të mbijetuarit.

Drejtësi në mungesë, por jo në heshtje – 30 vjet dënim me burgim për krimet e dhunës seksuale gjatë luftës në Kosovë

Në Gjykatën Themelore në Prishtinë u shpall sot aktgjykimi i parë në mungesë për dhunim seksual gjatë luftës në Kosovë. Ivica Rajković dhe Dragan Deniq, ish-police në Kosovë, u shpallën fajtorë për dhunimin e një gruaje në Prishtinë, krim i kryer para syve të bashkëshortit të saj, i cili më pas dëshmoi si dëshmitar kyç në procesin gjyqësor. Ata u dënuan me nga 15 vjet burgim.

Ky është rasti i parë që përfundon me aktgjykim në mungesë për këtë krim lufte dhe rasti i katërt i ndjekur penalisht për dhunë seksuale gjatë luftës që është raportuar dhe përfaqësuar nga Qendra Kosovare për Rehabilitimin e të Mbijetuarve të Torturës (QKRMT).

QKRMT ka luajtur rol të rëndësishëm në këtë proces në identifikimin dhe mbështetjen e të mbijetuarës, dokumentimin e rastit, ofrimin e përfaqësimit ligjor me qasje të ndjeshme ndaj traumës, si dhe fuqizimin e të mbijetuarës për të ndjekur drejtësinë.

Justice in absence, but not in silence – 30 year prison sentence for crimes of sexual violence during the Kosovo war

Today, the Basic Court in Pristina issued the first verdict in absentia for conflict-related sexual violence committed during the war in Kosovo. Ivica Rajković and Dragan Deniq former police officers in Kosovo, were found guilty of raping a woman in Pristina, a crime committed in front of her husband, who later served as the key witness in the judicial proceedings. They were each sentenced to 15 years in prison.

This is the first verdict in absentia for this category of war crimes, and the fourth case of conflict-related sexual violence reported and represented by the Kosovo Rehabilitation Centre for Torture Victims (KRCT).

KRCT played a vital role in this process by identifying and supporting the survivor, documenting the case, providing trauma-informed legal representation, and empowering the survivor to pursue justice.

This decision marks another important step toward justice for past crimes and sends a clear message: even when perpetrators are not physically present, justice can still be served.

Informimi i të mbijetuarave për të drejtën në pension të dyfishtë

Në kuadër të Javës së Ndhmës Juridike Falas, Agjencia për Ndhmë Juridike Falas (ANJF), në bashkëpunim me Qendrën Kosovare për Rehabilitimin e të Mbijetuarve të Torturës (QKRMT), organizoi një sesion informues në Qendrën për Promovimin e të Drejtave të Grave (QPDG) në Drenas. Aktiviteti synoi të informojë dhe fuqizojë të mbijetuarat e dhunës seksuale gjatë luftës lidhur me të drejtën për përfitimin e pensionit të moshës krahas pensionit për statusin e viktimës së dhunës seksuale gjatë luftës. Përfaqësuesit e ANJF-së, QKRMT-së dhe QPDG-së prezantuan procedurat ligjore, dokumentacionin e nevojshëm dhe mundësitë për përfitimin e ndihmës juridike falas. Përmes diskutimit dhe këshillimit individual, pjesëmarrëset patën mundësi të adresojnë paqartësitë dhe sfidat konkrete në realizimin e kësaj të drejte. Aktiviteti kontribuoi në forcimin e bashkëpunimit ndërinstitucional dhe në rritjen e qasjes së të mbijetuarave në informacion dhe mekanizma të drejtësisë.

Dokumentimi i krimeve të dhunës seksuale gjatë luftës

Që nga viti 2019, QKRMT ka zhvilluar një proces të sistematik të dokumentimit të krimeve të dhunës seksuale të kryera gjatë luftës në Kosovë, duke kontribuar në adresimin e mungesës së një baze të strukturuar të të dhënave për këto krime. Deri më tani, në databazën e QKRMT-së janë dokumentuar mbi 1,400 raste. Dokumentimi synon të ruajë dëshmitë dhe përvojat e të mbijetuarve, të mbështesë përpjekjet për drejtësi dhe llogaridhënie, si dhe të kontribuojë në ndërgjegjësimin publik për përmasat dhe pasojat e dhunës seksuale gjatë luftës. Procesi zbatohet nga QKRMT në partneritet me Qendrën për Promovimin e të Drejtave të Grave (QPDG), Medica Kosova dhe Medica Gjakova.

REHABILITIMI, FUQIZIMI DHE RIINTEGRIMI I TË MBIJETUARVE

Panairi “Produkte me histori jete dhe qëndrese” – Maj 2025

Në maj 2025, QKRMT mori pjesë në panairin “Produkte me histori jete dhe qëndrese”, ku u ekspozuan produkte të qeramikës të krijuara nga gra të mbijetuara të dhunës seksuale të luftës. Aktiviteti synoi fuqizimin ekonomik të grave të mbijetuara dhe promovimin e pjesëmarrjes së tyre aktive në familje dhe në shoqëri. Përtej dimensionit ekonomik, iniciativa krijoi një hapësirë për shprehje krijuese, fuqizim psikosocial dhe riafirmim të identitetit dhe dinjitetit. Panairi mobil u planifikua të prezantohej edhe në Prizren, Pejë, Ferizaj, Gjiilan dhe Mitrovicë.

Arti dhe fuqizimi përmes Etno Fest

Në kuadër të Etno Fest, QKRMT prezantoi punime artizanale të qeramikës të realizuara nga të mbijetuarit e dhunës seksuale gjatë luftës. Pjesëmarrja shërbeu si një mundësi për të promovuar fuqizimin, krijimtarinë dhe pjesëmarrjen publike të të mbijetuarve, si dhe për të rritur ndërgjegjësimin mbi rolin e artit në proceset e rimëkëmbjes dhe ndërtimit të një jete përtej traumës.

Punëtori kreative me qirinj

Në ambientet e QKRMT-së u organizua një trajnim kreativ për përfitueset, i fokusuar në krijimin e qirinjeve me lulen anemone, si simbol i kujtesës, forcës dhe shpresës. Aktiviteti u konceptua si një hapësirë për fuqizim, krijimtari dhe ndërveprim social, duke lidhur shprehjen artistike me proceset e rimëkëmbjes.

Konferenca përmbyllëse e projektit për gratë dhe vajzat e riatdhesuara dhe refugjate – 21 Nëntor 2025

QKRMT organizoi konferencën përmbyllëse të projektit “Mbështetja e ri/integritimit socio-ekonomik dhe sigurimi i të drejtave të barabarta të pjesëmarrjes për gratë dhe vajzat e riatdhesuara dhe refugjate në Kosovë”, me moton “Rrëfime force, sisteme kujdesi”. Projekti u zbatua nga QKRMT dhe Shërbimi Jesuit për Refugjatë

në Kosovë [JRS], në bashkëpunim me Ministrinë e Punëve të Brendshme, në kuadër të Programit të Bashkëpunimit Zhvillimor të Fondacionit Deaconess 2022–2025, me financim nga Ministria e Punëve të Jashtme të Finlandës.

Gjatë periudhës 2022–2025, projekti ofroi mbështetje të drejtpërdrejtë për 196 persona të riatdhesuar dhe refugjatë, kryesisht gra dhe vajza, përmes shërbimeve psikosociale, juridike dhe mjekësore, si dhe masave për fuqizim ekonomik. Në të njëjtën kohë, 227 profesionistë dhe zyrtarë u fuqizuan përmes trajnimeve mbi qasjet e informuara nga trauma dhe ndjeshmërinë gjinore.

Konferenca mbledhi përfitues të projektit, institucione, organizata të shoqërisë civile dhe partnerë vendorë e ndërkombëtarë për të reflektuar mbi rezultatet, ndikimin, sfidat dhe mësimet e nxjerra. Paneli “Jehona e guximit: Gratë rindërtojnë jetën e tyre” u dha hapësirë grave pjesëmarrëse të ndanin përvojat e tyre të ri/integritimit dhe perspektivat për sisteme më të qëndrueshme të kujdesit.

REFUGJATËT, PERSONAT E ZHVENDOSUR ME FORCË DHE MBËSHTETJA PSIKOSOCIALE

Dita Botërore e Refugjatëve – 20 Qershor 2025

Më 20 qershor 2025, QKRMT, në bashkëpunim me Zyrën e UNHCR-së në Kosovë, organizoi një aktivitet në Bibliotekën Kombëtare të Kosovës në Prishtinë për të shënuar Ditën Botërore të Refugjatëve. Aktiviteti u fokusua në rëndësinë e shëndetit mendor dhe mbështetjes psikosociale për refugjatët dhe personat e zhvendosur me forcë.

Në fjalët hyrëse, Drejtorja Ekzekutive e QKRMT-së, Dr. Feride Rushiti, theksoi nevojën për mbështetje afatgjatë për shëndetin mendor. Avokati i Popullit, z. Naim Qelaj, vuri në pah rëndësinë e dinjitetit dhe mbrojtjes së të drejtave të refugjatëve, ndërsa Koordinatorja për Zhvillim e Kombeve të Bashkuara në Kosovë, znj. Arnhild Spence, riafirmoi përkushtimin e ekipit të OKB-së për personat e zhvendosur me forcë. Shefi i Misionit të UNHCR-së në Kosovë, z. Arjun Shrestha, theksoi se shëndeti mendor dhe mbështetja psikosociale janë komponentë thelbësorë të mbështetjes për refugjatët.

Aktiviteti përfshiu dëshmi dhe përvoja të drejpërdrejta të refugjatëve, si dhe perspektivën profesionale të psikologes së QKRMT-së mbi traumën dhe rolin e mbështetjes psikosociale në rimëkëmbje dhe integrim.

Identifikimi i nevojave të të mbijetuarave për qasje në drejtësi

Në kuadër të projektit “Rrugët drejt fuqizimit: Promovimi i drejtësisë, shërimit dhe gjithëpërfshirjes për të mbijetuarit e dhunës seksuale të lidhur me konfliktin”, QKRMT zhvilloi një takim me një grup të të mbijetuarave për të kuptuar më thellë nevojat dhe shqetësimet e tyre, veçanërisht lidhur me qasjen në drejtësi. Diskutimi u fokusua në efektivitetin e shërbimeve ekzistuese, fushat që kërkojnë përmirësim dhe mbështetjen që projekti mund të ofrojë në rrugëtimin e të mbijetuarve drejt drejtësisë. Aktiviteti u mbështet nga projekti rajonal i financuar nga Bashkimi Evropian dhe i zbatuar nga Programi i Kombeve të Bashkuara për Zhvillim (UNDP).

MONITORIMI I INSTITUCIONEVE TË MBYLLURA DHE MBROJTJA NGA TORTURA

Gjatë vitit 2025, QKRMT ngriti shqetësimin lidhur me kufizimin e qasjes për monitorimin e personave në paraburgim. Ndryshe nga vitet e mëparshme, kur zyrtarët e QKRMT-së kishin qasje edhe te personat e paraburgosur, monitorimi u kufizua vetëm te personat e dënuar. QKRMT e adresoi publikisht këtë zhvillim dhe theksoi rëndësinë e qasjes së pavarur në institucionet e privimit nga liria si pjesë e parandalimit të torturës dhe keqtrajtimit.

Dita Ndërkombëtare në Mbështetje të Viktimave të Torturës – 26 Qershor 2025

Me rastin e 26 Qershorit, QKRMT ngriti vëmendjen mbi trajtimin e personave me çrregullime të shëndetit mendor në sistemin penitenciar. QKRMT kërkoi rritjen e kapaciteteve për trajtim forenzik psikiatrik, ndërprerjen e vendosjes së personave me çrregullime mendore në paraburgim dhe sigurimin e qasjes në shërbime të integruara shëndetësore dhe psikosociale.

NDËRGJEGJËSIMI, KOMUNITETET DHE FUQIZIMI I PËRGJIGJEVE LOKALE

Punëtori për OSHC-të nga komunitetet minoritare – Mitrovicë e Veriut

QKRMT organizoi një punëtori njëditore për organizatat e shoqërisë civile nga komunitetet minoritare, me fokus në identifikimin dhe referimin e sigurt të të mbijetuarve të dhunës seksuale të lidhur me konfliktin. Punëtorja u zhvillua në Mitrovicë të Veriut dhe u diskutimet u përqendruan në kontekstin dhe kornizat ligjore që rregullojnë dhunën seksuale të lidhur me luftën në Kosovë, duke vijuar me mënyrat e identifikimit të sigurt dhe angazhimit etik me të mbijetuarit.

Një pjesë e rëndësishme e punëtorisë iu kushtua barrierave dhe sfidave specifike me të cilat përballen të mbijetuarit nga komunitetet minoritare, si dhe nevojës për qasje më të përshtatshme dhe të ndjeshme ndaj këtyre rrethanave. Në këtë kontekst, pjesëmarrësit diskutuan edhe për forcimin e mekanizmave të referimit dhe koordinimit të rasteve, me synim përmirësimin e qasjes së të mbijetuarve në shërbime dhe mbështetje të specializuara. Punëtorja synoi të fuqizojë OSHC-të nga komunitetet minoritare për të luajtur një rol më aktiv në mbështetjen e të mbijetuarve, në sigurimin e qasjes së sigurt në drejtësi dhe në forcimin e përgjigjeve të bazuara në komunitet.

Zëri i të mbijetuarve në hapësirat akademike

Në kuadër të bashkëpunimit me Departamentin e Sociologjisë të Universitetit të Prishtinës, Ramadan Nishori, i mbijetuari i parë burrë në Kosovë që ka folur publikisht për përvojën e tij të dhunës seksuale gjatë luftës, ishte i ftuar në një takim me studentë dhe pjesëmarrës të Kuvendit të Sociologjisë.

Përmes rrëfimit të përvojës së tij, z. Nishori adresoi pasojat e dhunës seksuale, stigmatizimin dhe nevojën për drejtësi, duke kontribuar në ndërgjegjësimin e studentëve dhe në sfidimin e stereotipeve që rrethojnë përvojat e burrave të mbijetuar të dhunës seksuale. Aktiviteti, i organizuar në bashkëpunim me QKRMT-në, theksoi rëndësinë e përfshirjes së zërave të të mbijetuarve në hapësirat akademike dhe në diskutimet shoqërore mbi drejtësinë dhe të drejtat e njeriut.

Adresimi i stigmës ndaj të mbijetuarve – Rahovec

Në Kuvendin Komunal të Rahovecit u zhvillua një takim i përbashkët për adresimin e stigmës ndaj të mbijetuarve të dhunës seksuale gjatë luftës. Në aktivitet morën pjesë përfaqësues të komunës, institucioneve lokale, qendrës për punë sociale, institucioneve shëndetësore, policisë, organizatave të shoqërisë civile dhe komunitetit. Të mbijetuarit ndanë përvojat e tyre mbi stigmatizimin dhe theksuan nevojën për përgjegjësi kolektive, mbështetje dhe respekt. Takimi nënvizoi se stigma mbetet një pengesë për mirëqenien, pjesëmarrjen sociale dhe qasjen në mbështetje dhe drejtësi, duke theksuar rëndësinë e përgjigjeve të koordinuara në nivel lokal.

ECJA SENSIBILIZUESE NË KUADËR TË 16 DITËVE TË AKTIVIZMIT – 6 DHJETOR 2025

Në kuadër të fushatës globale 16 Ditët e Aktivizmit kundër Dhunës me Bazë Gjinore, u organizua aktiviteti “Ecim Bashkë”, i cili mbledhi pjesëmarrës në solidaritet me të mbijetuarit e dhunës seksuale, refugjatët, si dhe gratë dhe vajzat e zhvendosura me forcë. Aktiviteti synoi të rrisë ndërgjegjësimin për pasojat afatgjata të dhunës dhe zhvendosjes, duke përcjellë mesazhin se trauma nuk ka afat dhe se procesi i shërimit kërkon mbështetje të vazhdueshme. Përmes këtij aktiviteti u theksua rëndësia e qasjes së të mbijetuarve në rehabilitim, shërbime psikosociale, mbështetje ligjore dhe drejtësi, si pjesë thelbësore e rimëkëmbjes dhe rikthimit të dinjitetit.

Kjo Ecje shërbeu gjithashtu si një mesazh solidariteti dhe angazhimi për të ndërtuar një shoqëri ku të mbijetuarit nuk përballen vetëm me pasojat e dhunës dhe ku brezat e rinj mund të trashëgojnë jo dhimbjen e së kaluarës, por shpresën, dinjitetin, sigurinë dhe lirinë. Përmes këtij aktiviteti, u përcoll një mesazh i qartë: të mbijetuarit nuk janë vetëm, institucionet, shoqëria civile dhe komuniteti kanë përgjegjësi të vazhdojnë të ecin krah tyre, për aq kohë sa nevojitet.

NDARJA E PËRVOJËS, EDUKIMI DHE BASHKËPUNIMI NDËRKOMBËTAR

Vizita e Ambasadorit William Walker

QKRMT mirëpriti Ambasadorin William Walker në ambientet e organizatës. Gjatë takimit u diskutua puna dhe përvoja e QKRMT-së në mbështetjen e të mbijetuarve të dhunës seksuale gjatë luftës në Kosovë, si dhe angazhimi për drejtësi dhe dokumentimin e së vërtetës. Ambasadori Walker la një dedikim në librin e tij “Një histori e krimit të luftës Reçak”, duke theksuar rëndësinë e ruajtjes së kujtesës historike.

QKRMT në Forumin Ndërkombëtar për Gratë, Paqen dhe Sigurinë 2025

Në kuadër të Forumit Ndërkombëtar “Gratë, Paqja dhe Siguria 2025”, Qendra Kosovare për Rehabilitimin e të Mbijetuarve të Torturës [QKRMT] organizoi panelin “Drejt drejtësisë: Forca dhe rrëfimet e të mbijetuarve”, duke krijuar një hapësirë për të ngritur zërin e të mbijetuarve, për të thyer heshtjen rreth dhunës seksuale të luftës dhe

për të theksuar rëndësinë e kujtesës kolektive në rrugëtimin drejt drejtësisë. Në këtë ngjarje u promovua edhe botimi në gjuhën ukrainase i librit “Përtej dhimbjes, drejt guximit”, një përmbledhje dëshmish të të mbijetuarve të dhunës seksuale gjatë luftës në Kosovë. Ky botimi është realizuar në bashkëpunim me UA Experts dhe në partneritet me Pro Peace – Kosovë, dhe përbën një urë solidariteti me të mbijetuarit në Ukrainë dhe përcjell mesazhin e përbashkët për drejtësi, njohje dhe dinjitet. Paneli mbledhi përfaqësues dhe të mbijetuarve nga Kosova dhe Ukraina, si dhe figura ndërkombëtare të angazhuara për drejtësinë dhe të drejtat e njeriut, përfshirë Dr. Feride Rushiti, Ramadan Nishorin, Lyudmila Makey, Dr. Christina Doctare dhe Alysia Kovalenko.

Vizita e studentëve të EMA nga Vjena dhe Venediku

Studentët e programit European Master's Degree in Human Rights and Democratization [EMA] vizituan QKRMT-në si pjesë e bashkëpunimit të vazhdueshëm me programin. Menaxherët e lartë të QKRMT-së prezantuan strategjinë, programet dhe përvojën e organizatës, me fokus në shërbimet psikologjike, juridike dhe mjekësore, dokumentimin e krimeve të luftës, qasjen në drejtësi dhe promovimin e të drejtave të njeriut.

Shkëmbimi i përvojave me delegacionin nga Ukraina

QKRMT mirëpriti një delegacion nga Ukraina dhe ndau përvojën e saj 26-vjeçare në rehabilitimin dhe mbrojtjen e të drejtave të të mbijetuarve të dhunës seksuale gjatë luftës. Diskutimet u fokusuan në mbështetjen afatgjatë, luftën kundër stigmës, fuqizimin e të mbijetuarve, qasjen në drejtësi dhe rëndësinë e dokumentimit të krimeve të luftës. Vizita kontribuoi në shkëmbimin ndërkombëtar të praktikave dhe njohurive.

Konferenca “Justice Delayed” – Australi

Me ftesë të Australian Institute of International Affairs dhe Centre of Excellence for the Elimination of Violence against Women, Kosova mori pjesë në konferencën “Justice Delayed: Challenging the Impunity for Mass Sexual Violence in Conflict”. Në sesionin “Conflict-Related Sexual Violence and Agency: Resistance, Resilience, and Redress”, përfaqësuesja e QKRMT-së, Selvi Izeti Çarkaxhiu, prezantoi përvojën e Kosovës dhe qasjen gjithëpërfshirëse, të përqendruar te të mbijetuarit. Në konferencë u prezantuan edhe përvoja nga hulumtimi mbi traumën ndërbreznore, kontributi në Kodin Murad, përvoja me krijimin e Dhomës së Sigurtë dhe gatishmëria e QKRMT-së për të ndarë praktikën e saj me vende të tjera në funksion të drejtësisë dhe rimëkëmbjes.

Akademia Verore për Drejtësinë Tranzicionale

Në kuadër të bashkëpunimit të vazhdueshëm me Akademinë Verore Ndërkombëtare, Drejtorja Ekzekutive e QKRMT-së, Dr. Feride Rushiti, mbajti një ligjëratë mbi përvojën e organizatës në drejtësinë tranzicionale, rehabilitimin dhe fuqizimin e të mbijetuarve. Ligjërata trajtoi historikun 26-vjeçar të QKRMT-së, programet e rehabilitimit dhe avokimit, publikimet dhe trajnimet për ndërtimin e kapaciteteve, si dhe përpjekjet për edukim publik. Diskutimi përfshiu edhe traumën ndërbreznore, luftën kundër stigmës dhe qasjet etike ndaj të mbijetuarve.

Vizita e delegacionit të Mbretërisë së Bashkuar

QKRMT mirëpriti një delegacion të Mbretërisë së Bashkuar, përfshirë përfaqësues të Preventing Sexual Violence in Conflict Initiative (PSVI) dhe PSVI Survivor Advisory Group. Vizita shërbeu për shkëmbimin e përvojave mbi rehabilitimin, mbështetjen dhe drejtësinë për të mbijetuarit e dhunës seksuale të lidhur me konfliktin. Diskutimet u përqendruan në arritjet dhe sfidat e mbetura, si dhe në mundësitë për bashkëpunim të mëtejshëm ndërkombëtar dhe mbështetje afatgjatë për agjendën e të mbijetuarve.

26-VJETORI I QKRMT-së

Në vitin 2025, QKRMT shënoi 26 vjet të punës në mbështetje të të mbijetuarve, mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe avancimin e drejtësisë. Aktiviteti përkujtimor riktheu vëmendjen te rrugëtimi i organizatës dhe te roli i dokumentimit dhe kujtesës në proceset e drejtësisë. Në këtë kuadër u vlerësua edhe guximi i të mbijetuarve që kanë kontribuar në thyerjen e heshtjes. “Çmimi për Guxim – Vasfije” iu nda Ramadan Nishorit, si njohje për guximin dhe kontributin në forcimin e zërit të të mbijetuarve.

PARTNERITETET DHE MBËSHTETJA PËR MISIONIN TONË

Misioni i Qendrës Kosovare për Rehabilitimin e të Mbijetuarve të Torturës [QKRMT] mbështetet nga një rrjet i gjerë donatorësh dhe partnerësh institucionalë, profesionalë, akademikë dhe komunitarë. Përmes këtij bashkëpunimi, QKRMT ka mundur të zgjerojë dhe konsolidojë mbështetjen ndërhyrjet për të mbijetuarit e dhunës seksuale të luftës dhe grupet tjera të cënueshme, duke ndërthurur rehabilitimin, mbështetjen ligjore, dokumentimin, hulumtimin dhe avokimin.

Mbështetja e donatorëve ka mundësuar ofrimin dhe zhvillimin e shërbimeve të specializuara, ndërsa bashkëpunimi me organizata dhe profesionistë në fushën ligjore, psikologjike dhe mjekësore, si dhe me institucione akademike dhe organizata të bazuara në komunitet, ka kontribuar në ofrimin e një mbështetjeje më të integruara dhe të ndjeshme ndaj nevojave të përfituesve tanë.

Ky partneritet afatgjatë ka kontribuar në arritje të rëndësishme, përfshirë avancimin e njohjes ligjore të statusit të të mbijetuarve të dhunës seksuale të luftës, zgjerimin e shërbimeve ligjore dhe psikosociale të bazuara në qasjen e ndjeshme ndaj traumës, si dhe zhvillimin e programeve që adresojnë pasojat e traumës ndërbreznore. Këto rezultate pasqyrojnë jo vetëm punën e QKRMT-së, por edhe vlerën e një qasjeje të përbashkët dhe afatgjatë ndërmjet shoqërisë civile, institucioneve dhe partnerëve ndërkombëtarë.

Në vazhdim, QKRMT mbetet e përkushtuar ndaj transparencës, llogaridhënies dhe përgjegjshmërisë, duke synuar që partneritetet e saj të vazhdojnë të përkthehen në rezultate konkrete dhe të qëndrueshme për të mbijetuarit dhe komunitetet që mbështeten nga organizata.

Donatorët

British Embassy
Pristina

**THE
SIGRID
RAUSING
TRUST**

**ENGAGEMENT
GLOBAL**

**Deaconess
Foundation**

**Global Initiative
Against Impunity**
Making Justice Work

QKRMT-KRCT

Qendra Kosovare për Rehabilitimin
e të Mbijetuarve të Torturës

The Kosova Rehabilitation
Center for Torture Victims

Tel.: +383 [0] 38 243 707

Email: info@krct.org

Website: www.krct.org